

Strategisella viestinnällä vaikuttavuutta pelastustoimeen

Loppuraportti 06/22

Aino Harinen

21.06.2022

PeODno-2019-672

Sisällys

1	Hankkeen taustaa	3
2	Hankkeen hallinto	3
3	Hankkeen tavoitteet ja tavoitellut tuotokset.....	5
4	Työpaketit ja toimenpiteet	6
4.1	Koulutukset ja seminaarit	7
4.2	Työryhmätapaamiset ja työpajat	8
4.3	Webinaarit	8
4.4	Tutustumiskäynnit, vierailut	10
4.5	Materiaalit.....	10
4.5.1	Pelastusalan someopas.....	11
4.5.2	Kuvapankki.....	11
4.5.3	Kuva-aineisto pelastusalan viestinnässä -opas	12
4.5.4	Pelastusalan asiantuntijapankki.....	12
4.5.5	Muut työkalut toimialan viestijöille	14
4.5.6	Koulutusmateriaalit ja tallenteet	14
4.6	Alustukset Pelastusopiston tutkinto-, täydennys- ja henkilöstökoulutuksissa.....	15
4.7	Alustukset yhteistyökumppanien tilaisuuksissa ja toimialan tapahtumissa.....	15
4.8	Mentorointiohjelma viestijöille	17
5	Tutkimus ja selvitykset	18
5.1	Taustaselvitys: viestinnän tila pelastuslaitoksilla syksyllä 2020.....	18
5.2	Kysely pelastusjohtajille: näkemyksiä pelastustoimen uudistushankkeen viestintäryhmän suositusten toteutumisesta.....	18
5.3	Pelastuslaitosten kokemuksia korona-ajan viestinnästä, opinnäytetyö.....	19
5.4	Kartoitus pelastuslaitosten käytössä olevista viestinnän mittareista.....	19
6	Verkostoyhteistyö ja toimialan yhteinen viestintä	20
7	Hankeviestintä	22
8	Toiminta ja talous.....	23
9	Arviointia, palautteita ja ajatuksia tulevaan	23
10	Lisätiedot.....	25

1 Hankkeen taustaa

Strategisella viestinnällä vaikuttavuutta pelastustoimeen oli kehittämis- ja koulutushanke, jonka tavoitteena oli tukea pelastusalan yhteisen viestinnän suunnittelua, toteutusta, arviointia ja kehittämistä. Hanke toteutettiin ajalla 1.8.2020–31.5.2022.

Hanke on tukenut pelastusalalla jo toimivien valtakunnallisten, alueellisten ja teemakohtaisten viestintäverkostojen työtä sekä toiminut niiden kanssa tiiviissä yhteistyössä mm. alan yhteisen viestinnän linjaamisessa. Hankkeen painopiste oli käytännön työn tukemisessa: hankkeessa tuotettiin koulutuksia ja materiaalia suunnitelmallisen, ammattimaisen ja vaikuttavan viestinnän eri teemoista sekä tarjottiin mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja vertaisoppimiseen.

Hanke on tukenut alan kansallisten strategioiden toimeenpanoa, ja sen tuloksia voidaan hyödyntää mm. pelastustoimen uudistushankkeen toteutuksessa, pelastusalan viestintäverkostojen työssä, organisaatioiden toiminnassa, päätöksenteossa sekä pelastusalan koulutuksen suunnittelussa.

Hankkeen päärahoittajana oli Palosuojelurahasto (75 %). Pelastusopisto osallistui hankkeeseen kymmenen prosentin omarahoitusosuudella. Muu rahoitusosuus muodostui yhteistyökumppanien (pelastuslaitokset, valtionhallinto, järjestöt, yritykset) edustajien työpanoksesta (15 %). Hankkeen kokonaisbudjetti oli 194 281 euroa.

2 Hankkeen hallinto

Hanketta koordinoi Pelastusopiston tutkimus- ja kehittämispalvelut. Pelastusopiston henkilöstöstä hankkeeseen osallistuivat kokoaikainen tutkija/projektipäällikkö (22 htk), tutkimusapulainen (n. 3 htk), opettajat (n. 2 htk) sekä tutkimuskoordinaattori, tutkimusjohtaja ja Pelastusopiston yhteiset palvelut (yht. n. 4,6 htk).

Ohjausryhmän kokoonpano muodostui seuraavaksi:

- pelastusjohtaja Tero Mäki (pj), pelastuslaitokset/kumppanuusverkosto (varalla pelastusjohtaja Jarmo Haapanen)
- koordinaattori Terhi Virtanen, Kuntaliitto/kumppanuusverkosto (varalla kehittämispäällikkö Vesa-Pekka Tervo)
- viestinnän asiantuntijat Pihla Pitkänen, Rauna Nerelli ja Maria Nykyri, sisäministeriö/viestintä (varalla viestintäjohtaja Eriikka Koistinen)
- verkkopalvelusuunnittelija Perttu Vepsäläinen, sisäministeriö/pelastusosasto (varalla pelastusylitarkastaja Jari Lepistö)
- koulutusjohtaja Minna Hirvonen, Pelastusopisto (varalla koulutuspäällikkö Pekka Lindholm)

Puhe- ja läsnäolo-oikeus ohjausryhmän kokouksissa:

projektipäällikkö Aino Harinen (esittelijä ja sihteeri), tutkimusjohtaja Jarno Ruusunen (hankkeen vastuullinen johtaja) ja tutkimusapulainen Iida Silfverhuth, Pelastusopisto

Ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana viisi kertaa. Ohjausryhmän kokousmateriaalit on tallennettu hankkeen Teams-kanavalle.

Hankkeen yhteistyöverkoston on kuulunut laaja joukko toimialan asiantuntijoita pelastuslaitoksista julkishallinnon ja järjestösektorin toimijoihin. Alkuvaiheessa hankkeeseen koottiin pelastusalan viestinnästä kiinnostuneista ns. hankkeen yleinen työryhmä, joka kokoontui hankkeen aikana yhteensä viiteen työryhmätapaamiseen eri viestinnän teemojen ympärille. Nämä tapaamiset toimivat samalla avoimina työpajoina kaikille pelastusalan viestinnän kehittämisestä kiinnostuneelle. Tapaamisista kolme järjestettiin etätapaamisina ja kaksi hybridinä (lähitoteutus Helsingissä, yhteistyössä sisäministeriön viestinnän kanssa). Lisäksi hankkeessa toimi projektipäällikön tukena pelastusalan eri organisaatioiden viestintävastaavista koottu ”sparrailuryhmä”. Sparrailuryhmä kokoontui hankkeen aikana 14 kertaa. Tapaamisista kaksi järjestettiin kasvokkain Helsingissä ja loput 12 toteutettiin Teamsin välityksellä.

Yleisen työryhmän sekä sparrailuryhmän lisäksi viestintämateriaalien työstämistä varten perustettiin kolme pienempää työryhmää. Niistä ensimmäisen tehtäväksi annettiin pelastusalan someoppaan työstäminen, kun taas toinen keskittyi tuottamaan opasta kuva-aineistojen käyttöön pelastusalan viestinnässä. Kolmas työryhmä työskenteli vastaavasti pelastusalan yhteisen kuvapankin parissa, tavoitteenaan luoda pohja yhteiselle julkiselle kuvapankille koko toimialan turvallisuusviestinnässä hyödynnettäväksi. Materiaalityöryhmät kokoontuivat hankkeen aikana kukin 5–10 kertaa, pääsääntöisesti etäyhteyksin mutta jokainen ainakin kaksi kertaa myös kasvokkain.

Niin sparrailu- kuin työryhmiin sekä yhteistyöverkoston lähetettiin avoin kutsu toimialalle laajalla jakelulla sähköpostitse, ja kaikki halukkaat otettiin mukaan. Työryhmien ja yhteistyöverkoston kokoonpanot ovat myös eläneet hankkeen edetessä, ja mukaan on voinut ilmoittautua jokainen pelastusalan viestinnän kehittämisestä kiinnostunut. Lopulta hankkeen yhteistyöverkoston ilmoittautui kaiken kaikkiaan noin 50 henkilöä, organisaatioiden viestinnän ammattilaisista tai vastaavista aina organisaatioiden johtoon sekä yksittäisiin viestinnästä kiinnostuneisiin työntekijöihin ja/tai vapaaehtoisiiin.

Yhteenveto: hankkeen eri ryhmiin nimettyjen jäsenten taustaorganisaatiot

1. Sparrailuryhmä: Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Kuntaliitto/kumppanuusverkosto, SM/Viestintä, SPEK ry., SPPL ry.
2. Hankkeen yleinen työryhmä: Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Helsingin pelastusliitto, Kuntaliitto/kumppanuusverkosto, sisäministeriö, Pelastusopisto, SPEK ry., SPPL ry., SSPL ry., Uudenmaan pelastusliitto, lukuisat eri pelastuslaitokset
3. Yhteistyöverkosto: FinnHeMS Oy, Häätäkeskuslaitos, Itä-Suomen yliopisto, Pelastusopisto, Poliisihallitus, lukuisat pelastuslaitokset
4. Ohjausryhmä: Kumppanuusverkosto/Kuntaliitto, Kumppanuusverkosto/pelastuslaitokset, Pelastusopisto, sisäministeriö/viestintä, sisäministeriö/pelastusosasto.

Kuva 1. Sparrailuryhmän hanketapaaminen Helsingissä 13.5.2022 (kuva: Vesa-Pekka Tervo).

3 Hankkeen tavoitteet ja tavoitellut tuotokset

Hankkeen fokuksessa olivat seuraavien, pelastusalalle yhteisten asioiden edistäminen:

- Toimialan viestinnän ammattimaistumisen ja yhdenmukaistamisen tukeminen
- Toimialan viestintäosaamisen kehittäminen
- Toimialan näkyvyyden lisääntymisen tukeminen ja edunvalvontaviestinnän tehostaminen (ml. sopimuspalokuntatoiminnan tukeminen)
- Toimialan viestinnän vaikutusten ja vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen.

Hankkeen viisi tavoitetta jakautuivat pidempikestoisiin vaikutuksiin tähtääviin sekä konkreettisiin tuotoksiin keskittyviin tavoitteisiin seuraavasti:

Yleinen kehittäminen, pitkäkestoinen vaikuttavuus

1. Yhteiskunnallisen näkyvyyden ja vaikuttavuuden lisääminen, profiloinnin ja vetovoimaisuuden lisääminen, sopimuspalokuntatoiminnan tukeminen
2. Alan sisäisen ja ulkoisen verkostoyhteistyön tukeminen
3. Alan koulutuksen kehittäminen viestinnän näkökulmasta.

Konkreettiset tuotokset, tulokset näkyvissä hankkeen aikana

1. Lisävalmiuksien antaminen viestinnän suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin ja kehittämiseen alan toimijoille
2. Alan viestinnän arvioinnin yhdenmukaistaminen.

Lisäksi hanke on tarjonnut mahdollisuuksia tiedon jakamiseen ja jalostamiseen, hyvien viestintäkäytäntöjen jakamiseen, uusien toimintatapojen ja materiaalien kehittämiseen sekä jatkuvaan uuden oppimiseen. Hanke on tuottanut koulutusta, ohjeita ja muuta materiaalia

ajankohtaisista viestinnän teemoista alalla yhteisesti hyödynnettäväksi, esiin nousseiden tarpeiden mukaan. Yhtenä tärkeänä tavoitteena on ollut tuottaa avauksia toimialan viestinnän vaikuttavuuden mittaamisen kehittämiseen.

Hankkeen tavoitellut (ja lopulta myös saavutetut) tuotokset voidaan kiteyttää seuraavasti:

- Materiaalit ja uusi oppi pelastusalan hyödyksi a) koulutukseen sekä b) organisaatioiden ja toimijoiden arkeen
- Alan kokonaisviestinnän koordinoinnin ja roolien selkiyttäminen
- Toimialan muiden kehittämishankkeiden tukeminen
- Mahdollisuuksien tarjoaminen viestintäyhteistyön tiivistämiseen (sisäinen ja ulkoinen), viestintäosaamisen kehittämiseen sekä kohtaamisiin, vertaistukeen ja -oppimiseen
- Pelastusalan äänen vahvistuminen julkisuudessa ja yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa.

4 Työpaketit ja toimenpiteet

Hankkeessa toteutettiin webinaareja, verkkokoulutusta, koulutuspäiviä ja vierailuja sekä seminaareja ja työpajoja. Lisäksi hankkeen sparrailuryhmä, työryhmä sekä materiaalityöryhmät kokoontuivat säännöllisesti suunnittelemaan alan yhteistä viestintää ja työstämään yhteisiä materiaaleja.

Yhteistyössä pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kanssa luotiin pohja pelastusalan asiantuntijapankille. Pankin ideana on ollut koota pelastusalan eri asiantuntijuuksia edustavien henkilöiden nimet ja yhteystiedot yhdelle verkkosivulle, tavoitteena palvella mediaa ja muita sidosryhmiä sellaisissa tiedontarpeissa, jotka liittyvät etenkin laajempaan, ilmiötason kysymyksiin pelastustoimen eri toiminta-alueilta. Nimet ja yhteystiedot kerättiin hankkeessa vuonna 2021, minkä jälkeen pankkiin nimetyille asiantuntijoille järjestettiin mediavalmennusta keväällä 2022.

Mediavalmennus suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä Kelan kanssa ajalla 14.3.2022–13.5.2022, ja asiantuntijapankki julkaistaan kumppanuusverkoston verkkosivustolla vuoden 2022 aikana.

Vertaisoppimista hanke tuki vajaa vuoden mittaisella mentorointiohjelmalla, joka toteutettiin vuonna 2021 yhteistyössä muiden turvallisuusviranomaisten ja kilpailutetun palveluntuottajan (Bravers Oy) kanssa. Lisäksi hankkeen projektipäällikkö piti alustuksia viestinnän teemoista niin Pelastusopiston tutkinto- ja täydennyskoulutuksissa kuin yhteistyökumppanien tilaisuuksissa (esim. webinaarit, koulutukset, tieteelliset konferenssit jne.) sekä osallistui keskusteluun pelastusalasta ja sen viestinnästä aktiivisesti niin yhteistyöverkostoissa kuin julkisuudessa.

Projektipäällikkö osallistui myös koko hankkeen ajan pelastusalalla toimivien eri viestintäverkostojen ja -työryhmien työhön esimerkiksi edustamalla hanketta pelastuslaitosten viestintäverkoston (kumppanuusverkosto) ja pelastustoimen viestintäverkoston (SM) kokouksissa kutsuttuna asiantuntijana. Projektipäällikkö osallistui myös mm. Pelastustoimen viestinnän linjaukset -asiakirjan työstämiseen (erikseen nimetyn työryhmän jäsenenä) vuosina 2020–2022. Lisäksi projektipäällikkö kutsuttiin asiantuntijana mukaan sisäministeriön alaisten Turvallisuuden tunne ja strateginen viestintä -työryhmän, pelastustoimen TKI-viestinnän kehittämiseen perustetun alatyöryhmän sekä turvallisuusviestinnän tutkimukseen keskittyvän työryhmän työskentelyyn vuosina 2020–2021.

4.1 Koulutukset ja seminaarit

Hankkeessa toteutettiin seuraavat koulutukset:

1. Kick off -hankkeen aloitustilaisuus Teamsissa, 2.10.2020 klo 12–16, 38 osallistujaa¹
2. Pelastusalan viestintäkahvila -kohtaaminen Teamsissa, 2.6.2021 klo 10–16, 27 osallistujaa
3. Digitaalisen turvallisuusviestinnän uudet keinot ja kanavat, oppeja meiltä ja maailmalta - koulutus Teamsissa 1.9.2022 klo 12–16, 43 osallistujaa
4. Viranomaisesta ajatusjohtajaksi: ViVaPe-hankkeen ja Poliisin yhteiskunnallinen viestintä - hankkeen yhteinen loppuseminaari/-työpaja 12.4.2022 klo 9–16, 70 osallistujaa

Koronapandemiasta johtuen lähes kaikki edellä mainitut tilaisuudet järjestettiin verkkovälitteisesti. Viranomaisesta ajatusjohtajaksi -seminaarin/työpajan alustajat sekä osa yhteistyöverkostosta osallistui tilaisuuteen paikan päällä Pelastusopistolla, mutta yleisölle tilaisuus järjestettiin voimassa olleiden viranomais- ja organisaatiokohtaisten ohjeistusten mukaisesti Teamsissa.

Kaikkien koulutusten ja seminaarien ohjelmat ja materiaalit on tallennettu hankkeen Teams-kanavalle ja osa niistä on julkaistu myös hankkeen verkkosivulla.

Hankkeeseen tuotettiin myös yksi itseopiskeltava verkkokurssi, jonka teemaksi valikoitui pelastusalan viestinnän mittaaminen ja arviointi. Kurssi julkaistaan Pelastusopiston Koulumaali-alustalla elokuussa 2022 ja siitä viestitään toimialalle laajasti vielä erikseen syksyn 2022 aikana.

Kuva 2. Hankkeen virtuaalinen kick off 2.10.2020, näyttönäkymiä projektipäällikön työpisteeltä.

¹ Jokaiseen hankkeen virtuaalitapaamiseen on kerätty ilmoittautumiset etukäteen, ja osallistujamäärät ilmoitetaan tässä raportissa näiden ilmoittautumisten perusteella. Tapaamisissa ei ollut pääsääntöisesti mahdollisuutta kontrolloida osallistujien lukumäärää alusta loppuun tarkasti tai kerätä erikseen allekirjoitettuja nimilistoja. Näin ollen raportin luvuissa voi olla pieniä epätarkkuuksia suuntaan tai toiseen. Lopullinen rahoituksenkin perusteena oleva osallistujamäärien raportointi tehdään kuitenkin osallistujien allekirjoittamien lomakkeiden ja/tai tapahtumiin muulla tavoin luotettavasti vahvistettujen osallistumisten perusteella.

4.2 Työryhmätapaamiset ja työpajat

Hankkeen työryhmä kokoontui hankesuunnitelman mukaisesti yhteensä viiteen neljän tunnin mittaiseen tapaamiseen/työpajaan. Kohtaamiset olivat samalla avoimia kaikille pelastusalan viestinnästä kiinnostuneille, ja tietoa niistä välitettiin niin hankkeen yhteistyöverkostolle suoraan kuin sekä journalistisen median että Pelastusopiston omien kanavien kautta.

Hankkeessa järjestettiin seuraavat työryhmätapaamiset:

1. Pelastusalan tarinatyöpaja 15.12.2020 klo 12–16, 30 osallistujaa
2. Arjen työkaluja pelastusalan viestijälle 26.2.2021 klo 12–16, 14 osallistujaa
3. Vaikuttavan ja valmentavan viestinnän työpaja 20.5.2021 klo 12–16, 23 osallistujaa
4. Viestinnän strategioista viestinnän linjauksiin ja tavoitteisiin 2.11.2021 klo 12–16, 18 osallistujaa (osa etänä, osa paikan päällä Helsingissä)
5. Pelastusalan viestinnän mittaaminen ja arviointi 23.3.2022 klo 12–16, 15 osallistujaa (osa etänä, osa paikan päällä Helsingissä)

Koronapandemiasta johtuen kolme ensimmäistä työryhmätapaamista järjestettiin etäyhteyksin, neljäs ja viides taas yhteistyössä sisäministeriön kanssa hybridinä (lähitoteutus Helsingissä). Työryhmätapaamisten ohjelmat ja materiaalit on tallennettu hankkeen Teams-kanavalle, ja osa niistä on julkaistu myös hankkeen verkkosivulla.

Kuva 3. Virtuaalityöpajan fasilitointia, näyttönäkymä projektipäällikön työpisteeltä.

4.3 Webinaarit

Hankkeessa järjestettiin lukuisia ajankohtaisia webinaareja viestinnän eri teemoista. Pelastuslaitosten johdolle erikseen räätälöityä tilaisuutta (Viestinnän johtaminen ja johtamisviestintä, 9.12.2020) lukuun ottamatta tilaisuudet olivat avoimia kaikille kiinnostuneille, ja ne keräsivätkin yleensä runsaan joukon alan viestinnästä kiinnostuneita kuulijoita.

Tunnin–puolentoista tunnin mittaiset webinaarit toteutettiin Teamsissa. Osa tuotettiin yhteistyössä Suomen Palopäälystöliiton ja osa yhteistyössä Kelan kanssa. Webinaarien alustajiksi kutsuttiin eri yhteistyötahojen toimijoita, pääasiassa julkishallinnosta. Suomen Palopäälystöliiton ja Kelan lisäksi yhteistyökumppaneina ovat olleet mm. Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos, pelastuslaitosten kumppanuusverkosto, Poliisihallitus, sisäministeriön Pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskyky ja suunnitteluperusteet -hanke, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK, Verohallinto sekä Yleisradio.

Hankkeessa järjestettiin lopulta seuraavat webinaarit:

1. Saavutettavan viestinnän perusteet 12.10.2020 klo 13–14, 70 osallistujaa
2. Viestinnän johtaminen ja johtamisviestintä 9.12.2020 klo 14–15, kohdennettu pelastuslaitosten johdolle, 27 osallistujaa
3. Media osana pelastustoimen toimintaympäristöä 23.2.2021 klo 13–14, 74 osallistujaa
4. Moninaiset uhkat viestinnän haasteina 2.3.2021 klo 13–14, 43 osallistujaa
5. Digiturvallinen toimintaympäristö ja siitä viestiminen, oppeja Verohallinnosta 27.4.2021 klo 13–14, 37 osallistujaa
6. Väärä tieto on vaara – disinformaatio ja pelastusala, 30.9.2021 klo 13–14, 76 osallistujaa
7. Selkeä kieli kansalaisen perusoikeutena ja viranomaisviestijän velvollisuutena, oppeja Kelasta 26.10.2021 klo 13–14, 24 osallistujaa
8. Oppeja Kettukarkkikeikalta: kyselytunti Kalajoen maastopalojen viestinnästä, 8.11.2021 klo 13–14, 10 osallistujaa
9. Tieliikenneonnettomuuspaikalla kuvaaminen, 9.11.2021 klo 10–11.30, 82 osallistujaa
10. Vaikuttava turvallisuusala asiantuntijaviestintä sosiaalisessa mediassa, oppeja poliisista, 15.12.2022, 37 osallistujaa
11. Viestinnän toimintaympäristö, 14.3.2022 klo 13–14, 48 osallistujaa
12. Viestinnän suunnittelu, 22.3.2022 klo 13–14, 55 osallistujaa
13. Viestintä sosiaalisessa mediassa, 9.4.2022 klo 13–14, 67 osallistujaa
14. Kriisi- ja häiriötilanteiden viestinnästä, viime aikojen esimerkkejä pelastusosalta, 14.4.2022 klo 13–14, 63 osallistujaa
15. Mediaviestintä 20.4.2022 klo 13–14, 59 osallistujaa

Webinaarien materiaalit on tallennettu hankkeen Teams-kanavalle. Jokaisesta webinaarista tehtiin myös tallenne, ja kaikki tallenteet on ladattu hankkeen Teams-kanavalle. Osa tallenteista julkaistiin myös Suomen Palopäälystöliiton Youtube-kanavalla. Youtubessa julkaistuihin tallenteisiin on linkit hankkeen verkkosivulta.

Kuvat 4 ja 5. Näyttönäkymiä projektipäällikön työpisteeltä eri webinaareista.

4.4 Tutustumiskäynnit, vierailut

Hankkeessa toteutettiin verkon välityksellä vierailuja Yleisradion uutistoimitukseen yhteensä kolme kertaa. Vierailut toteutuivat seuraavasti:

1. Videovierailu Ylen uutistoimitukseen 23.11.2020 klo 13–14.30, 14 osallistujaa
2. Mediatyöryhmän kyselytunti Ylen kanssa 19.1.2021 klo 13–14, 29 osallistujaa
3. Sopimuspalokuntien videovierailu Ylen uutistoimitukseen 9.6.2021 klo 13–14.30, 31 osallistujaa

Lisäksi toteutettiin yksi vierailukäynti Suomen Pelastusalan keskusjärjestö SPEKin ja Pelastustietolehden toimitiloihin Pasilaan seuraavasti:

1. Mediatyöryhmän kyselytunti ja ajankohtaista toimialan viestinnästä 23.11.2021 klo 13–15.30 Pasilassa, 12 osallistujaa

Kuva 5. Valokuva hankkeen järjestämän videovierailun esitteestä.

4.5 Materiaalit

Hankkeen tavoitteeksi asetettiin tuottaa pelastusalan viestinnän toimijoille ohjeita ja muuta materiaalia ajankohtaisista viestinnän teemoista yhteisesti hyödynnettäväksi. Hankkeen alussa toteutetun taustakyselyn sekä yhteistyöverkoston ja hankesuunnitteluun osallistuneiden yhteistyökumppanien kanssa käytyjen keskustelujen perusteella hankkeessa päädyttiin lopulta työstämään a) Pelastusalan someopas, b) Pelastusalan yhteinen kuvapankki sekä c) Kuva-aineisto pelastusalan viestinnässä -opas. Näiden työstämiseen päätettiin perustaa erilliset työryhmät, joihin lähetettiin avoin kutsu sekä hankkeen yhteistyöverkoston ilmoittautuneille että kumppanuusverkoston ja sisäministeriön kautta toimialan muille viestintäverkostoille.

Lisäksi tuotettiin Pelastusalan viestinnän mittaaminen ja arviointi -verkkokurssi sekä luotiin pohja pelastusalan asiantuntijapankille, tiiviissä yhteistyössä Kuntaliiton/kumppanuusverkoston kanssa. Lisäksi päätettiin, että hankkeen työpajoissa ja työryhmätapaamisissa työstettävät huoneentaulut ja

muut materiaalit tallennettaisiin hankkeen Teams-ympäristöön myöhemminkin hyödynnettäviksi. Niin ikään hankkeessa toteutettujen koulutusten materiaalit ja tallenteet on alusta alkaen ollut tarkoitus lanseerata toimialan käyttöön ja mahdollisesti ylläpidettäviksi myös hankkeen jälkeen.

Oppaita ja muita työkaluja on työstetty tiiviissä yhteistyössä kentällä toimivien viestinnän ja pelastusalan asiantuntijoiden kanssa. Julkaisuihin (Someopas ja Kuva-aineisto pelastusalan viestinnässä -opas) kerättiin kommentit valtakunnallisten viestintäverkostojen kautta, ja kommenttien pohjalta tehtiin vielä lukuisia täsmennyksiä materiaaleihin ennen julkaisua. Niin ikään pelastusalan asiantuntijapankin pohjaan kerättiin kommentit sekä kumppanuusverkoston palvelualueilta että pelastuslaitosten viestintäverkkoon nimetyiltä asiantuntijoilta. Pelastusalan viestinnän mittaaminen ja arviointi-verkkokurssi pilotoitiin pienemmällä ryhmällä toukokuussa 2021, ja pilotoinnista kerättyjen kokemusten ja huomioiden perusteella niin kurssin sisältöön kuin rakenteeseen tehtiin vielä toivottuja muutoksia ennen kurssin julkaisemista Koulumaalissa.

Hankkeessa tuotetut työkalut ja oppaat lanseerattiin toimialalle Suomen Palopäällystöliiton järjestämällä turvallisuusviestinnän opintopäivillä Oulussa 18.5.2022 sekä hankkeen viimeisenä päivänä järjestetyssä virtuaalisessa julkistamistilaisuudessa 31.5.2022 klo 9–10. Lisäksi projektipäällikkö esitteli hankkeen tuotoksia ja näkemyksiä Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäivillä Kuopiossa 8.–9.6.2022. Turvallisuusviestinnän opintopäiville osallistui nelisenkymmentä turvallisuusviestinnän asiantuntijaa, Pelastustoimen tutkimuspäiville noin 80 pelastus- ja turvallisuusalan asiantuntijaa ja materiaalien lanseeraustilaisuuteen Teamsilla 25 pelastusalan viestinnän toimijaa. Kaikkien edellä mainittujen tilaisuuksien materiaalit on tallennettu hankkeen Teams-kanavalle.

Lopulta ainoastaan Pelastusalan arviointi ja mittaaminen -kurssin lanseeraus jouduttiin aikataulusyistä siirtämään hankkeen jälkeiseen aikaan. Kurssi julkaistaan Koulumaalissa elokuussa 2022, jolloin sen käyttöönotosta viestitään myös toimialan organisaatioille tarkemmin suoraan.

4.5.1 Pelastusalan someopas

Someopasta on työstetty pienryhmässä, joka on kokoontunut hankkeen aikana useita kertoja niin etäyhteyksin kuin kasvokkain tapaamisiin Helsingissä. Työryhmälle perustettiin myös oma Teams-kanava Pelastusopiston Team-ympäristöön.

Someopas valmistui suomen- ja ruotsinkielisenä kesäkuussa 2022, ja se on tallennettu sekä hankkeen materiaalipankkiin Teamsiin että julkaistu hankkeen verkkosivulla. Oppaasta on myös viestitty ja viestitään edelleen aktiivisesti sosiaalisessa mediassa, minkä lisäksi se toimitetaan elokuussa 2022 vielä laajalla sähköpostijakelulla toimialan käyttöön.

4.5.2 Kuvapankki

Kuvapankin pohjaa on työstetty yhteistyössä kumppanuusverkoston alaisen turvallisuusviestinnän asiantuntijaverkoston kanssa. Hankkeen edetessä kuvapankkityöryhmä tiivistyi työpariksi, joka kokoontui suunnittelupalavereihin useita kertoja niin virtuaalisesti kuin kasvokkain Tampereella. Tavoitteeksi asetettiin kuvapankin perustaminen ja alkuun saattaminen niin, että hankkeen päätyttyä alan toimijat voisivat jatkaa sen käyttöä ja ylläpitämistä tuottamalla sinne sisältöä

luonnollisena osana muuta arjen viestintätyötä. Ennen työskentelyn aloittamista kuvapankin idea tuotiin tiedoksi myös pelastusjohtajien kokoukselle.

Kuvapankille perustettiin työtila sisäministeriön Tuovi-portaaliin, minne rakennettiin alustava kansiorakenne tulevaa pankkia varten. Kuvapankkityöryhmälle luotiin Tuoviin niin ikään oma keskustelu- ja työskentelyalusta, jotta aineistoihin ja suunnitelmiin pääsivät halutessaan tutustumaan koko työskentelyn ajan myös muut asiasta kiinnostuneet Tuoviin rekisteröityneet.

Pankin pohja rakennettiin Tuoviin yksinkertaiseksi kansiorakenteeksi. Tavoitteena on kuitenkin kehittää pankkia jatkossa esimerkiksi hakutoimintojen osalta. Myöhempään kehittämistyöhön tehdään tarvittaessa erillinen suunnitelma, ja sen rahoituksesta, vastuista sekä aikataulusta sovitaan tarpeen mukaan erikseen. Yhtä kaikki hankkeessa tavoitteena on ollut suunnitella pankille sellainen toimialan tarpeita palveleva rakenne, että sekä aineiston tallentaminen että käyttö olisi alusta alkaen mahdollisimman yksinkertaista.

Hankkeessa tuotettiin kuvapankkirakenteen lisäksi jokaiselle käyttäjälle toimitettava erillinen ohje pankin käyttöön. Lisäksi selvitettiin kuvapankin yhteydessä huomioon otettavia tietosuojaan liittyviä reunaehdoja sekä ohjeistettiin tulevia käyttäjiä niihin liittyen. Hankkeen aikana pankkiin on myös tallennettu esimerkinomaisesti yksittäisiä valokuvia yhteisesti viestinnässä hyödynnettäviksi.

Hankkeen jälkeinen pankin ylläpitovastuu ja tekninen tuki on pelastuslaitosten kumppanuusverkoston alaisella turvallisuusviestinnän asiantuntijaverkostolla. Yhteyshenkilönä asiassa toimii paloinsinööri Esa Tuominen Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta.

4.5.3 Kuva-aineisto pelastusalan viestinnässä -opas

Kuva-aineisto pelastusalan viestinnässä -opasta työstettiin työryhmässä, jossa olivat hankehenkilöstön lisäksi edustettuina pelastuslaitosten yhteinen ICT-hanke ja Suomen Palopäälystöliitto ry. Opasta työstettiin ja keskustelua käytiin sekä hankkeen Teams-työtilassa että työryhmätapaamisissa niin kasvokkain (yhteensä kaksi kertaa, ensimmäinen Helsingissä ja toinen Turussa) kuin Teams-välitteisesti. Oppaan aktiivinen työstäminen ajoittui alkuvuoteen 2022.

Kuva-aineisto pelastusalan viestinnässä -opas valmistui suomen- ja ruotsinkielisenä kesäkuussa 2022, ja se on tallennettu sekä hankkeen materiaalipankkiin Teamsiin että julkaistu hankkeen verkkosivulla. Oppaasta on myös viestitty ja viestitään edelleen aktiivisesti sosiaalisessa mediassa, minkä lisäksi se toimitetaan elokuussa 2022 vielä laajalla sähköpostijakelulla toimialan käyttöön.

4.5.4 Pelastusalan asiantuntijapankki

Pelastusalan asiantuntijapankin tarkoituksena on ollut laajentaa julkisuudessa edelleen sitkeästi vallitsevaa kapeahkoa mielikuvaa toimialasta lähinnä onnettomuuksiin reagoijana ja tulipalojen sammuttajana monipuoliseksi ja merkittäväksi kokonaisturvallisuuden vaikuttajaksi sekä samalla palvella niin mediaa kuin muita sidosryhmiä tehokkaammin. Ajatuksena on ollut, että median ja yhteistyötahojen kautta olisi mahdollisuus tavoittaa myös suuri yleisö, lisätä kansalaisten tietoisuutta alan moninaisuudesta sekä vaikuttaa näin myös työnantajakuvaan.

Ideana on ollut kerätä toimialalta erilaista asiantuntemusta omaavien henkilöiden nimet ja yhteystiedot aihealueittain (esim. kemikaaliosaaminen, varautuminen, onnettomuuksien ennaltaehkäisy, väestönsuojelu, nuohous, palotarkastukset, turvallisuuskoulutus jne.). Jokaiselle osa-alueelle pyydettiin nimeämään pelastuslaitoksilta 1–4 asiantuntijaa kuulemalla niin kumppanuusverkoston palvelualueita, pelastusjohtajia kuin muita kumppanuusverkoston alaisia verkostoja. Tavoitteena on ollut saavuttaa näin aidosti valtakunnallinen, yhteinen resurssi, joka heijastaisi samalla alan monimuotoista osaajajoukkoa.

Asiantuntijapankin suunnittelu aloitettiin yhteistyössä kumppanuusverkoston koordinaattorin kanssa lokakuussa 2020, ja sittemmin työstämistä jatkettiin koko hankkeen ajan tiiviissä yhteistyössä kumppanuusverkoston kanssa. Idea pankista hyväksyttiin pelastusjohtajien kokouksessa marraskuussa 2020. Asiantuntijapankin ideaa ja alustavaa rakennetta esiteltiin ja siihen kerättiin kommentteja myös pelastuslaitosten viestintäverkoston kokouksessa keväällä 2021. Nimeämispyyntö asiantuntijapankkiin toimitettiin sähköpostitse kumppanuusverkoston palvelualueille toukokuussa 2021, ja nimeämiset pyydettiin 30.6.2021 mennessä. Nimet koottiin yhteen syksyn 2021 aikana.

Kevään 2022 aikana pankkiin nimetyille järjestettiin hankkeen kautta mediavalmennusta. Valmennusohjelma koostui viidestä webinaarista ja yhdestä toiminnallisesta harjoituspäivästä, ja se järjestettiin yhteistyössä Kelan ja Kuntaliiton kanssa ajalla 14.3.2022–13.5.2022.

Kuva 5. Mediavalmennuksen toiminnallinen harjoituspäivä Kuntatalolla 13.5.2022.

Asiantuntijapankki julkaistaan syksyllä 2022 kumppanuusverkoston verkkosivulla, aluksi yksinkertaisena listana. Toimialan organisaatiot voivat linkittää pankin halutessaan omille verkkosivuilleen. Asiantuntijapankki lanseerataan ensin alan sisäisesti, minkä jälkeen siitä viestitään laajasti esimerkiksi medialle ja muille tärkeille sidosryhmille. Pankin ylläpitovastuu on ainakin aluksi kumppanuusverkostolla. Jatkokehittämiseen (esim. hakukoneominaisuudet) voidaan mahdollisuuksien mukaan hakea myöhemmin myös ulkopuolista rahoitusta.

Asiantuntijapankin voidaan katsoa sidosryhmien palvelemisen lisäksi kannustavan asiantuntijoita ja innostavan heitä osaamisen edelleen kehittämiseen. Lisäksi se tukee pelastusalan asiantuntijoiden viestintäosaamisen kehittymistä sekä kannustaa asiantuntijoita viestimään monikanavaisesti.

4.5.5 Muut työkalut toimialan viestijöille

Hankkeen työryhmätapaamisissa ja työpajoissa on työstetty mm. seuraavat materiaalit:

1. Työyhteisöviestinnän huoneentaulu
2. Ratkaisuja viestijän arjen ajanhallintaan ja oman työn johtamiseen
3. Äänensävyistä: useita esimerkkejä ja muutama hyvä kirjoitus
4. Huoneentaulu pelastusalan arvopohjaiseen viestintään
5. Esimerkkejä mahdollisiksi pelastusalan viestinnän valtakunnallisiksi mittareiksi.

Kaikki em. materiaalit on julkaistu hankkeen verkkosivulla ja tallennettu hankkeen Teams-kanavalle. Lisäksi ne toimitetaan viimeistään elokuussa 2022 laajalla jakelulla hankkeen verkostojen kautta toimialan arjessa hyödynnettäväksi.

Hankkeen 1.6.2021 järjestämässä avoimessa Pelastusalan virtuaalisessa viestintäkahvilassa kerättiin esimerkkejä toimialalla toteutuneista hyvistä viestintäteoista. Esimerkit esiteltiin tapaamisessa ja kerättiin sen jälkeen yhteen tiedostoon, joka on niin ikään julkaistu sekä hankkeen verkkosivulla että Teams-kanavalla. Lisäksi esimerkillisistä viestintäteoista on viestitty aktiivisesti niin sosiaalisessa mediassa kuin mm. Pelastustieto-lehdessä ja Pelastusopiston verkkosivujen uutisissa.

4.5.6 Koulutusmateriaalit ja tallenteet

Hankeessa toteutettujen koulutusten materiaalit ja mahdolliset tallenteet on viety (alustajien luvalla) hankkeen Teams-kanavalle, mistä ne ovat pelastusalan toimijoille myös hankkeen jälkeen vapaasti saatavilla ja hyödynnettävissä. Materiaaleihin ja tallenteisiin kuuluu niin hankkeen järjestämien tapahtumien kuin projektipäällikön eri tilaisuuksissa pitämien alustusten materiaaleja ja/tai tallenteita viestinnän eri teemoista.

Kuvat 6 ja 7. Ruotsinkielisen someoppaan ja Kuva-aineiston käyttöön liittyvän oppaan kannet.

4.6 Alustukset Pelastusopiston tutkinto-, täydennys- ja henkilöstökoulutuksissa

Hankkeen projektipäällikkö on pitänyt alustuksia viestinnästä Pelastusopiston tutkinto- ja täydennyskoulutuksissa. Lisäksi hän on kouluttanut Pelastusopiston henkilöstöä. Lopulta projektipäällikkö alusti hankkeen aikana Pelastusopiston koulutuksissa seuraavasti:

1. Strateginen viestintä pelastusalalla, lyhyt oppimäärä, alustus päällystöpiskelijoille (AMKN18) 30.9.2020, neljä oppituntia, 28 osallistujaa
2. Sosiaalinen media pelastusalan viestinnässä, luentotalenteet pelastajaopiskelijoille (2 ryhmää, 110 ja 111) 3.11.2020, kaksi oppituntia, 60 osallistujaa
3. Sosiaalinen media pelastusalan viestinnässä, luentotalenteet AMKN19-opiskelijoille, 14.4.2021, kaksi oppituntia, 25 osallistujaa
4. Kriisiviestintäkoulutus (PeO täydennyskoulutus) 16.2.2021, yksi oppitunti, 50 osallistujaa
5. Sosiaalinen media pelastusalan viestinnässä, luentotalenteet pelastaja- ja päällystöpiskelijoille (2 ryhmää), 25.3. ja 9.4.2021, kaksi oppituntia, 60 osallistujaa
6. Varautumiskoulutus (PeO) 24.11.2020, yksi oppitunti, 20 osallistujaa
7. Varautumiskoulutus (PeO) 28.4.2021, yksi oppitunti, 42 osallistujaa
8. Valmiussuunnittelun peruskurssi 28.4.2021, yksi oppitunti, 21 osallistujaa
9. Pelastusopiston TKI-palvelujen viestintäsparraus 18.3.2021, yksi tunti, 10 osallistujaa
10. Kunnan valmiussuunnittelun kurssi 15.9.2021 (PeO), yksi tunti, 21 osallistujaa
11. Turvallisuusviestintä sosiaalisessa mediassa, oppitunnit päällystöpiskelijoille 20.9.2021, kolme oppituntia, 20 osallistujaa
12. Henkilöstöviestintää päällystöpiskelijoille 27.9. ja 1.10.2021, neljä oppituntia, 28 opiskelijaa
13. Varautumiskoulutus päällystöpiskelijoille, 8.1.2022, yksi oppitunti, 30 osallistujaa
14. Varautumiskoulutus Tampereen kaupungille, 19.1.2022, yksi tunti, noin 40 osallistujaa
15. Varautumisen peruskurssi 1.2.2022, yksi tunti, 41 osallistujaa

Lisäksi seuraavat, jo sovitut alustukset jouduttiin perumaan projektipäällikön sairastumisen vuoksi. Näihinkin toimitettiin hankkeen puolesta kuitenkin jo ennalta valmisteltu materiaali, jonka pohjalta kunkin kurssin vastuuhenkilö pystyi hoitamaan alustuksen itse.

1. Varautumisen peruskurssi, 7.4.2022, yksi tunti
2. Henkilöstöviestintää päällystöpiskelijoille, 6.–7.4.2022, neljä oppituntia
3. Some-viestintää päällystöpiskelijoille, 7.4.2022, kaksi oppituntia

Kaikki Pelastusopiston tilaisuuksissa toteutetut alustukset toteutettiin Teamsin välityksellä.

4.7 Alustukset yhteistyökumppanien tilaisuuksissa ja toimialan tapahtumissa

Projektipäällikkö on alustanut viestinnästä myös eri tahojen järjestämissä tilaisuuksissa (seminaarit, viestintäalan kohtaamiset, webinaarit ja työpajat). Tällaisia alustuksia toteutui hankkeen aikana lopulta seuraavasti:

1. Turvallisuustutkimuksen symposium (Tampereen yliopisto) 10.9.2020, 20 minuuttia, Zoom, n. 30 osallistujaa
2. Vaikuttavuuden tutkimuksen päivät (Itä-Suomen yliopisto) 6.10.2020, 20 minuuttia, Zoom, n. 20 osallistujaa

3. Kriisiviestintää Lapissa: tutkimusta, ilmiöitä ja käytäntöjä -kick off webinaari (Lapin aluehallintovirasto ja Lapin liitto) 4.11.2021, yksi tunti, Teams, n. 50 osallistujaa
4. Lapin kriisiviestintätyöpaja I (Lapin aluehallintovirasto ja Lapin liitto) 26.1.2021, neljä tuntia, Teams, n. 30 osallistujaa
5. Lapin kriisiviestintätyöpaja II (Lapin aluehallintovirasto ja Lapin liitto) 29.1.2021, neljä tuntia, Teams, n. 30 osallistujaa
6. Reksiturva-koulutus (Tampereen yliopisto), täydennyskoulutus oppilaitosten rehtoreille 9.4.2021, kaksi tuntia, Zoom, 20 osallistujaa
7. Paloturvallisuusviikon kampanjapaja 1.6.2021 (SPEK), 30 minuuttia, Teams, n. 30 osallistujaa
8. Pelastustoimen tutkimuspäivä 9.6.2021, viestintäklinikka (2 tuntia, projektipäällikkö kouluttajana) ja viestinnän teemasessio (2 tuntia, projektipäällikkö session puheenjohtajana), Teams, 95 osallistujaa
9. Twitter pelastuslaitoksen onnettomuusviestinnässä, koulutus Itä-Suomen pelastuslaitoksille 22.9.2021, yksi tunti, Teams, 44 osallistujaa
10. Poliisin yhteiskunnallisen viestinnän askelmerkit -työpaja 11.11.2021, 30 minuuttia, Teams, 53 osallistujaa
11. Reksiturva-koulutus 2 (Tampereen yliopisto), täydennyskoulutus oppilaitosten rehtoreille, 16.2.2022, 2 tuntia, Zoom, 20 osallistujaa > tämä jouduttiin perumaan projektipäällikön sairastumisen vuoksi, mutta materiaalit toimitettiin koulutuksenjärjestäjälle alustusta varten

Etelä-Karjalan pelastuslaitos @EKpelastus · 5t

Painavaa asiaa viestinnästä näin keskiviikkoamuna EKP:n päällystölle.
Kiitos @HarinenAino @MariVoutilainen @EskelinenAnna!

Kuva 8. Twitter-postaus osallistujalta Itä-Suomen pelastuslaitosten Twitter-koulutuksesta 22.9.2021.

4.8 Mentorointiohjelma viestijöille

Pelastus- ja lähialojen viestijöille suunnattu mentorointiohjelma käynnistyi osallistujien rekrytoinnilla keväällä 2021. Lopulta mukaan haki 14 henkilöä, joista muodostettiin seitsemän aktori–mentori -paria ilmoittautumisten yhteydessä kerättyjen ennakkotietojen ja -toiveiden mukaisesti. Osallistujat edustivat eri viranomaisorganisaatioita sekä pelastusalalta että sen lähialoilta, minkä lisäksi mukana oli yksi median edustaja. Ohjelman yhteistyökumppaniksi valittiin talvella 2020–2021 toteutetun kilpailutuksen perusteella Bravers Oy.

Ohjelman ajatuksena oli tarjota osallistujalle yksilöllinen matka osaamisen ja näkökulmien laajentamiseen, uusiin kohtaamisiin ja ammatti-identiteetin vahvistamiseen. Se perustui tavoitteelliseen mentoroinnin toimintamalliin, millä tarkoitetaan kokemusten, näkemysten ja osaamisen jakamista sekä jatkuvaa oppimista. Ratkaisevaksi ei nähty hankittua koulutusta tai työkokemusta, vaan tärkeintä on ollut halu oppia ja jakaa kokemuksia.

Ohjelmassa toteutettiin yhteensä kolme koko ryhmän yhteistä tapaamista. Kaksi ensimmäistä (25.5.2021 ja 24.8.2021) toteutettiin koronarajoitusten vuoksi täysin etäyhteyksillä, mutta ohjelman päättävä kohtaaminen (8.12.2021) järjestyi lopulta hybridinä. Joulukuun tapaamisessa lähitoteutus toteutettiin yhteistyössä Suomen Palopäällystiön kanssa Helsingissä, missä tervehdyksensä ryhmälle toi myös Palopäällystiön toiminnanjohtaja Ari Keijonen.

Kuva 9. Mentorointiohjelman päätöstapaaminen Helsingissä 8.12.2021.

Yhteisten tapaamisten lisäksi ohjelman keskiössä olivat aktorin ja mentorin kahdenkeskiset keskustelut. Niiden aikataulu, käsiteltävät sisällöt, toteutustapa ja tavoitteet olivat parien itsenäisesti määriteltävissä, mutta suositeltava tapaamisväli oli noin kerran kuukaudessa, 1–2 tuntia kerrallaan.

Ohjelma sai osallistujilta ja yhteistyökumppaneilta runsaasti hyvää palautetta; mentoroinnille katsottiin olleen tarvetta ja jatkoa sille toivottiin laajalti. Lopulta osallistujat antoivat ohjelmalle kokonaisarvioksi sen päätteeksi toteutetussa webropol-palautekyselyssä 4,2 (asteikolla 1–5).

5 Tutkimus ja selvitykset

5.1 Taustaselvitys: viestinnän tila pelastuslaitoksilla syksyllä 2020

Hanke aloitettiin lyhyellä taustaselvityksellä, joka suunnattiin sekä pelastusalan organisaatioiden yleisiin sähköposteihin/virkapostiin että (pelastusalan valtakunnallisten viestintäverkostojen kautta) organisaatioiden viestintävastaaviksi nimetyille syyskuussa 2020. Selvityksen tavoitteena oli kartoittaa alan toimijoiden näkemyksiä pelastustoimen viestinnän nykytilasta sekä koetuista vahvuuksista, mahdollisuuksista, heikkouksista ja uhkista. Kyselyn oli määrä toimia apuvälineenä myös hankkeen tarkempien toimenpiteiden suunnittelussa.

Vastauksia saatiin lopulta 21/30. Saadut näkemykset ja kokemukset ovatkin olleet olennaisessa roolissa hankkeen tarkempaa tiekarttaa, tulevia koulutuksia sekä tuotettavia työkaluja ja materiaaleja suunniteltaessa. Tämän kyselyn tuloksia ei ole erikseen julkaistu, mutta niitä on esitelty hankkeen aikana eri yhteyksissä niin organisaatioiden johdolle kuin viestinnästä vastaaville.

5.2 Kysely pelastusjohtajille: näkemyksiä pelastustoimen uudistushankkeen viestintätyöryhmän suositusten toteutumisesta

Yksi hankkeen suunnittelun aikaisista lähtökohdista oli, että hankkeen tulisi palvella toimialaa pelastustoimen uudistushankkeen viestintätyöryhmän vuonna 2018 annettujen suositusten toteuttamisessa. Näin ollen joulukuussa 2020 pelastusjohtajille toteutettiin lyhyt kysely tavoitteenaan kartoittaa pelastuslaitosten johdon näkemyksiä em. suositusten toteutumisesta (sekä toimialalla yhteisesti että kunkin edustamalla pelastuslaitoksella). Kysely toteutettiin identtisenä samalle kohderyhmälle myös hankkeen päätösvaiheessa maaliskuussa 2022 (tavoitteena tehdä alustavia arvioita hankkeen roolista uudistushankkeen suositusten toteuttamisessa).

Vastauksia ensimmäiseen kyselykierroksella saatiin lopulta ainoastaan 7/22 ja toisellakin kierroksella edelleen vähän, vain 6/22. Vastausajankohtien suhteen vastauksissa ei voida nähdä ainakaan mainittavia eroavuuksia. Yhtä kaikki annettujen vastausten perusteella suositusten voidaan johdon näkemysten mukaan katsoa toteutuneen niin pelastuslaitoksilla kuin toimialalla joiltain osin, mutta kehitettävääkin löytyi. Etenkin ensimmäisen kierroksen vastauksia hyödynnettiin hankkeen toimenpiteiden ja tilaisuuksien ohjelmien suunnittelussa, kun taas toisen kierroksen vastauksia hyödynnettiin niin hankkeen suoriutumisen arvioinnissa kuin pohjana hankkeen antamille suosituksille tulevaa varten.

Pelastusjohtajille suunnattujen kyselyjen tuloksista on koottu yhteenveto PP-esitykseksi, joka on julkaistu hankkeen verkkosivulla ja Teams-kanavalla. Lisäksi kyselyjen tuloksia esiteltiin Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäivillä Kuopiossa 8.–9.6.2022.

5.3 Pelastuslaitosten kokemuksia korona-ajan viestinnästä, opinnäytetyö

Syksyllä 2020 eri keskusteluissa ilmeni pelastusalalla olevan kiinnostusta ja tarvetta selvittää myös pelastuslaitosten kokemuksia ja näkemyksiä koronapandemian vaikutuksista toimialan ja organisaatioiden (erityisesti sisäiseen) viestintään. Näin ollen hankkeessa päätettiin toteuttaa selvitys, jonka toteutukseen saatiin mukaan YAMK-opinnäytetyötään Centria-ammattikorkeakouluun tekevä Anna Mattila. Selvitys päätettiin toteuttaa kysely- ja haastattelututkimuksena, kohderyhmään pelastuslaitosten johto ja viestintävastaavat.

Opinnäytetyö on hankkeen päättyessä analysointivaiheessa, ja sen on määrä valmistua syksyllä 2022. Tutkimuksen etenemisestä ja tuloksista on kuitenkin viestitty toimialalle säännöllisesti eri yhteyksissä aina sen aloituksesta hankkeen päätösvaiheeseen. Tutkimuksen suunnitteluvaiheessa on kuultu hankkeen eri yhteistyötahoja ja tutkimussuunnitelma on esitelty ja siihen kerätty kommentteja myös pelastuslaitosten viestintäverkoston kokouksessa keväällä 2021.

Tutkimuksen alustavia tuloksia esiteltiin Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäivillä Kuopiossa 8.6.2022 sekä Pelastusopiston päällystökursseilla henkilöstöjohtamisen opintojaksolla (kaksi eri ryhmää, ensimmäinen syksyllä 2021 ja toinen keväällä 2022). Tutkimuksen valmistuttua se on tarkoitus julkaista myös Pelastusopiston verkkosivulla, minkä lisäksi siitä viestitään tuolloin aktiivisesti mm. Pelastusopiston sosiaalisen median kanavissa.

5.4 Kartoitus pelastuslaitosten käytössä olevista viestinnän mittareista

Maaliskuussa 2022 hankkeessa toteutettiin vielä lyhyt kysely pelastuslaitoksille, jonka tavoitteena oli kartoittaa pelastuslaitoksilla käytössä olevia viestinnän mittaamisen ja arvioinnin keinoja sekä mittareita. Kartoituksen tulosten perusteella käytiin keskustelua hankkeen yleisen työryhmän viimeisessä työpajatapaamisessa 23.3.2022 sekä ideoitiin mahdollisuuksia yhteisiksi pelastusalan viestinnän mittareiksi. Tällä pyrittiin tuottamaan avauksia toimialan ennestään kirjavan viestinnän mittaamisen ja arvioinnin kentän yhtenäistämiseksi. Kyselyn tuloksia hyödynnettiin myös Pelastusalan viestinnän mittaaminen ja arviointi -verkkokurssin suunnittelussa ja työstämisessä.

Tämänkin kyselyn tuloksista on koottu yhteenveto PP-esitykseksi, joka on julkaistu hankkeen verkkosivulla ja Teams-kanavalla. Lisäksi kyselyn tuloksia esiteltiin Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäivillä Kuopiossa 8.–9.6.2022.

6 Verkostoyhteistyö ja toimialan yhteinen viestintä

Hankkeessa tehtiin jo sen suunnitteluvaiheessa ja sittemmin sen aikana säännöllistä, aktiivista ja jatkuvaa yhteistyötä laajan toimijajoukon kanssa. Yhteistyöverkoston on kuulunut niin toimialan sisäisiä kuin alan sidosryhmiin kuuluvia organisaatioita, verkostoja, työryhmiä ja yksittäisiä henkilöitä. Projektipäällikkö osallistui (pääsääntöisesti virtuaalisesti) myös eri tahojen järjestämiin kokouksiin, kohtaamisiin, koulutuksiin ja seminaareihin, joista useissa hankkeelle oli varattu erillinen puheenvuoro. Yhteistyötä tehtiin lopulta mm. seuraavien tahojen kanssa:

- Pelastustoimen avoin viestintäverkosto (SM)
- Pelastuslaitosten viestintäverkosto (kumppanuusverkosto)
- Sisäministeriön TKI -verkosto (turvallisuusviestinnän tiimi)
- Sisäministeriön TKI-verkosto (TKI-viestinnän alatyöryhmä)
- Pelastustoimi.fi -työryhmä (SM)
- TUVI-tukitiimi (SM)
- Turvallisuuden tunne ja strateginen viestintä -työryhmä (SM ja sidosryhmät)
- Poliisiammattikorkeakoulu
- Poliisihallitus, viestintä
- Häätäkeskuslaitos, viestintä
- Pelastusalan järjestöt ja oppilaitokset
- Pelastuslaitokset
- Yleisradio
- Toimialan ammattimedia (esim. Pelastustieto-lehti, Palopäällystö-lehti, SPAL:n julkaisut)
- Aluehallintovirastot

Lisäksi projektipäällikkö on tavannut erikseen mm. Pelastustoimen ja häätäkeskustoiminnan koulutus uudistushankkeen sekä Pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskyky ja suunnitteluperusteet -hankkeen henkilöstöä. Myös hankkeen omia tilaisuuksia on toteutettu yhteistyössä laajan toimijakentän kanssa. Pelastusopiston sisällä yhteistyötä on tehty aktiivisesti niin TKI-toiminnassa (esim. tutkimus, muut kehittämishankkeet, Pronto-järjestelmän ja Palontutkintaselosteen uudistaminen) kuin opetuksessa, täydennyskoulutuksessa ja viestinnässä.

Projektipäällikkö osallistui aktiivisesti myös sisäministeriön avoimen viestintäverkoston työhön Viestinnän linjaukset -asiakirjan suunnittelussa ja työstämisessä. Hän oli mukana paitsi verkoston alle perustetussa erikseen nimetyssä työryhmässä, että valmisteli asiakirjaa sekä erityisesti siihen tulevia (osin hankkeessa työstettyjä) liitteitä yhdessä sisäministeriön viestinnän asiantuntijan kanssa.

Projektipäällikkö on tavannut hankkeen yhteistyökumppaneita pääsääntöisesti etäyhteyksien välityksellä mutta koronatilanteen salliessa toisinaan myös kasvokkain. Tapaamisissa on suunniteltu sekä hankkeen toimintaa että pelastusalan viestintää yleisemmin. Myös ideoita mahdollisiksi uusiksi viestinnän tutkimusaiheiksi sekä koulutus- ja kehittämishankkeiksi on vaihdettu. Vastaavasti hankkeen tutkija on pyrkinyt tapaamisissa saattamaan sekä hankkeessa kerättyä tietoa, näkemyksiä ja kokemuksia että omaa asiantuntemustaan eri yhteistyökumppanien käyttöön.

Toimialan yhteiseen viestintään hanke on osallistunut mm. sosiaalisessa mediassa, lehdistötiedotteilla, Pelastusopiston omissa kanavissa, toimialan mediassa (Pelastustieto ja Palopäällystö) ja bloggaamalla niin Pelastusopiston kuin yhteistyökumppanien (mm. Polamk, SPAL)

alustoilla. Lisäksi projektipäällikkö on osallistunut keskusteluun pelastusalan viestinnästä sisäministeriön hallinnoimalla Tuovi-alustalla.

Vuodenvaihteessa 2020–2021 hankkeessa toteutettiin pelastusalan yhteinen some-kampanja ”Turvallista vuotta 2021”, johon tuottivat sisältöä ja jonka jakamiseen osallistui lopulta yhteensä 19 toimialan organisaatiota. Osallistuminen Pelastusopiston yhteiseen viestintään on tarkoittanut mm. TKI-hankkeiden viestintäsuunnitelman päivittämistä, julkaisupohjien kehittämistyöhön osallistumista, verkkosivujen uudistustyön kommentointia ja suunnittelua, henkilöstön kouluttamista ja valmentamista viestintään sekä yleistä Pelastusopiston viestinnän kehittämistä säännöllisessä yhteistyössä Pelastusopiston viestintäsuunnittelijan, viestintäassistentin sekä tutkimusjohtajan ja -koordinaattorin kanssa.

Hankkeen lopuksi projektipäällikkö kutsui vielä 30.5.2022 pelastusalan eri organisaatioiden viestinnästä vastaavat sekä toimialan valtakunnallisten viestintäverkostojen edustajat Helsinkiin keskustelemaan pelastusalan viestinnän roolituksesta. Tarkoitus oli laatia suunnitelma roolitukseen ja työnjaon selkeyttämiseksi, sisäisen ja ulkoisen viestintäyhteistyön edelleen vahvistamiselle sekä mm. materiaalien ja oppien tehokkaammalle jakamiselle. Keskustelutilaisuus järjestettiin yhteistyössä sisäministeriön kanssa, ja siihen osallistuivat lopulta Etelä-Suomen aluehallintoviraston / Tuvi-tukitiimin, pelastusalan järjestöjen (SPEK, SPPL, SSPL), Kumppanuusverkoston alaisten pelastuslaitosten viestintäverkoston ja turvallisuusviestinnän asiantuntijaverkoston, Kuntaliiton, Pelastusopiston sekä sisäministeriön viestinnän ja pelastusosaston edustajat.

Hankkeen lopuksi projektipäällikkö laati vielä yhdessä Etelä-Suomen aluehallintoviraston edustajan kanssa suunnitelman Palokärki, Pelastusalan viestintäteko -palkinnon jatkuvuuden ja säännönmukaisuuden vahvistamiselle. Tavoitteena olisi saada aikaan jatkuva, sovitusti ja säännönmukaisesti toistuva perinne, Palopäilystöpäivillä vuosittain julkistettava palkinto, jonka myötä viestinnän merkitystä olennaisena osana pelastusalan ydintehtäviä ja suorituskykyä voitaisiin tuoda entistä vahvemmin esiin. Samalla pelastusalan viestintää tekevät saisivat työlleen sen ansaitsemaa huomiota eri tahojen keskuudessa. Suunnitelma/ehdotus laadittiin Tampereella 16.5.2022 ja toimitettiin jatkotyöstettäväksi Pelastustieto -lehden päätoimittajalle sekä Suomen Palopäilystöliiton edustajalle.

Kuva 10. Palokärki, Pelastusalan viestintäteko -palkinnon jatkoa suunnittelemassa ko. palkinnon vuosina 2017 ja 2021 vastaanottaneet pelastusylitarkastaja Mira Leinonen ja tutkija Aino Harinen.

7 Hankeviestintä

Hankeviestintää on toteutettu hankkeelle laaditun erillisen viestintäsuunnitelman mukaisesti. Viestintään on sisällytetty niin oman, ansaitun kuin lainatun median keinoja ja kanavia. Oman median kanavia ovat olleet mm. Pelastusopiston verkkosivut ja uutiskirjeet, sähköposti sekä blogit, ja ansaittuun mediaan on kuulunut niin tiedotteilla kuin verkostoyhteistyöllä saavutettua medianäkyvyyttä (uutis- ja toimialan mediassa). Lainattuun mediaviestintään on kuulunut aktiivinen viestintä sosiaalisessa mediassa tunnisteilla #ViVaPe ja #PelastusalaYhdessä. Some-kanavista käytössä on ollut pääasiassa Twitter. Viestintää on toteutettu myös yhteistyökumppanien kanavissa ja eri toimijatahojen kohtaamisissa.

Hankkeen sisäisen viestinnän alustoina on käytetty sähköpostin ja kohtaamisten lisäksi hankkeen Teams-kanavaa ja Pelastusopiston Moodlea. Tapahtumia on markkinoitu niin sähköpostitse, sosiaalisessa mediassa, verkkosivuilla kuin toimialan mediassa. Hankkeen yhteistyöverkosto on osallistunut aktiivisesti hankkeen tapahtumista, suunnitelmista ja etenemisestä viestimiseen omissa verkostoissaan. Lisäksi hankeviestinnässä on hyödynnetty yhteistyökumppanien alustoja (Tuovi, Teams, verkkosivut).

Hanke on ollut esillä eri tilaisuuksissa niin Pelastusopistolla kuin yhteistyökumppanien tapahtumissa. Viestinnän merkitystä on pyritty nostamaan esiin toimialan valtakunnallisissa tapahtumissa, joihin projektipäällikkö on osallistunut sekä omilla alustuksillaan (Pelastustoimen tutkimuspäivä 2021, Turvallisuusviestinnän opintopäivät 2022) että osallistujana (Valtakunnallinen turvallisuusseminaari 2022, Palopäällystöpäivät 2022). Lisäksi hankkeen tuotoksia ja havaintoja esiteltiin Kuopiossa kesäkuussa 2022 järjestetyillä Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäivillä, joilla projektipäällikkö toimi myös rinnakkaisessiossa toisena viestintäsession vetäjästä.

Kuva 11. Pelastustoimen tutkimuspäivän 2021 esite, näkyvissä viestintää sisältävät osiot.

Kuvat 12 ja 13. Viestintäsessio Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäivillä 2022.

8 Toiminta ja talous

Hankkeessa tavoiteltu omarahoitusta kerryttävä työtuntien määrä täyttyi ja lopulta ylittyikin. Tämän voi nähdä merkinä sekä tarpeesta tämänkaltaiselle toiminnalle että osittain toki myös osoituksena korona-ajan mahdollistamasta helposta osallistumisesta erilaisiin (etä)tilaisuuksiin.

Hankkeen talous pysyi alusta loppuun tasapainossa. Hankkeen loppuvaiheessa tehtiin kuitenkin (mm. suunniteltuun nähden huomattavasti pienemmiksi jääneiden matka- ja tarjoilukustannusten vuoksi) jonkin verran pienehköjä kustannuslajien välisiä siirtoja, joista kaikki käsiteltiin ohjausryhmän kokouksessa ja joita ohjausryhmä puolsi yksimielisesti. Lähinnä pitkittyneen pandemiatilanteen aiheuttamien sekä niin hankkeen toteutukseen, resurssien käyttöön kuin aikatauluun liittyneiden muutosten vuoksi lisääntynyttä ja pieniä budjettimuutoksia haettiin lopulta kaksi kertaa hankekauden aikana. Ensimmäinen muutosehdotus hyväksyttiin toukokuussa 2021 ja toinen maaliskuussa 2022.

Tarjoilukustannukset koostuivat lopulta sidosryhmätapaamisten sekä hankkeen ohjausryhmän, työryhmien ja verkoston kokous-/työpajatarjoiluista. Ostopalveluihin kirjattiin mm. taloushallinnon (Palkeet), taitto- ja käännöspalvelujen, mediavalmennuksen sekä mentorointiprojektin kustannuksia.

9 Arviointia, palautteita ja ajatuksia tulevaan

Hanke on saadun palautteen ja eri yhteyksissä käytyjen keskustelujen perusteella koettu tarpeelliseksi. Lähes jokaisesta hankkeen järjestämästä tilaisuudesta kerättiin ainakin lyhyesti palautetta (pääsääntöisesti webropol-kyselyillä). Tapahtumien sisällöistä ja järjestelyistä annettu palaute pysyi koko hankkeen ajan pääosin kiitettävällä tasolla, ja mahdollisesti kehittämisehdotuksia sisältänyttä palautetta käytettiin hankkeen toiminnan edelleen kehittämisessä. Erytisen arvokkaaksi palaute koettiin etenkin koronapandemian myötä omaksuttujen uusien digitaalisten toimintatapojen kehittämisessä. Yhdeksi hankkeen saamista myönteisistä palautteista voidaan laskea myös

Pelastusopiston viestinnän kehittämishankkeille ja hankkeen projektipäällikkö Aino Hariselle myönnetty Palokärki, pelastusalan viestintäteko 2021 -tunnustus (kesäkuussa 2021).

Hanke eteni sille asetettuja tavoitteita ja suunnitelmia mukaillen (pienillä aikataulu- ja budjettimuutoksilla) alusta loppuun. Hankkeen tuotokset jäivät hankkeen jälkeen toimialan hyödynnettäviksi, ja niiden elinkaarista on sovittu erikseen eri yhteistyötahojen kanssa.

Hankkeen edetessä on vahvistunut ajatus siitä, että pelastusallalla viestintä kiinnostaa ja siihen kaivataan tukea. Erityisen tervetulleiksi viestinnän tekijät ja kehittäjät kokivat hankkeessa sen järjestämien kohtaamisten mahdollistaman vertaisoppimisen ja -tuen. Myös tiedon saaminen tapahtumien ulkopuolisilta asiantuntija-alustajilta koettiin antoisaksi. Keskustelu pelastusallasta on aktivoitunut myös julkisuudessa, ja yhä useammat toimialan asiantuntijat ovat osallistuneet yhteiseen viestintään esimerkiksi some-kanavissaan. Hanke on tuottanut avauksia viestinnän mittaamiseen ja arviointiin sekä saattanut alkuun myös mm. pelastusalan viestintäverkostojen ja muiden viestinnän toimijoiden roolitukseen ja työnjakoon liittyvän keskustelun.

Pelastusalan viestinnässä on viime vuosina otettu useita askelia eteenpäin, ja viestintään on myös resursoitu yhä useammassa organisaatiossa esimerkiksi viestinnän ammattilaisia rekrytoimalla tai viestinnän sisällyttämällä uusiin tehtävänkuvuihin. Kehittämistarpeita on kuitenkin yhä, ja viestintään tulisi resursoida niin henkilöstöä, aikaa kuin rahaa. Viimeistään koronapandemia ja sittemmin mm. Ukrainan kriisi kerrannaisvaikutuksineen sekä monet muut niin yksilöitä, ryhmiä, yhteiskuntia kuin ympäristöämme jatkuvasti haastavat yhteenkietoutuvat ja muuttuvat uhkat ovat nostaneet esiin toimivan viestinnän merkitystä organisaatioiden toiminnassa ja yhteiskunnan resilienssin varmistamisessa. Näin ollen viestinnän merkityksen ei voidakaan tulevaisuudessa olettaa ainakaan vähenevän myöskään turvallisuusviranomaisten toiminnassa. Erilaisten normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen kriisiviestinnän lisäksi toimiva, ammattimainen ja suunnitelmallinen viestintä tukee organisaatioita niin perustehtävistä selviytymisessä, olemassaolon oikeutuksessa kuin luottamuksen ja työnantajakuivan vahvistamisessa. Ilman toimivaa viestintää organisaatio ei voi onnistua tehtävässään parhaalla mahdollisella tavalla.

Pelastusallalle tarvittaisiinkin edelleen useampia päätoimisia viestinnän ammattilaisia koordinoimaan, suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan viestintää sekä tukemaan muuta työyhteisöä viestinnässä. Lisäksi kaivattaisiin yhteistä ymmärrystä siitä, että viestintä kuuluu pelastusallallakin jokaiselle ja jokaiseen työtehtävään. Viestintää tulisi johtaa organisaatioissa ja koko toimialalla strategisesti, ja viestinnän merkitystä johtamisen suorituskykynä ei tulisi unohtaa.

Tarvitaan siis yhteistä tahtoa, sitoutumista ja viestinnän merkityksen ymmärrystä eri organisaatiotasolla. Lisäksi tulisi huolehtia, että viestintään osallistuvat saavat siihen tarvitsemansa ajan, tuen, resurssit, koulutuksen ja ohjauksen. Sekä toimialan sisäistä tietoa ja hyvien käytäntöjen jakamista että yhteistyökumppaneilta oppimista, kuten myös monipuolisen datan analysoinnin sekä tutkimuksen tuottaman tiedon hyödyntämistä voisi tehostaa. Tämä koskee niin toimialan viestinnän yleistä kehittämistä, arjen työn sujuvoittamista, pelastusalan koulutusta kuin päätöksentekoaakin.

Monipuoliset verkostot ovat toimialan vahvuus, ja niitä on myös viestinnän teemojen ympärillä useita. Valtakunnallisten, alueellisten ja teemakohtaisten viestintäverkostojen toimintaa tulisi edelleen vahvistaa sekä niiden välistä työnjakoa selkiyttää. Pitkäjänteinen systemaattinen kehittäminen vaatisi kuitenkin hankkeiden ja eri tahoilla toimivien yksittäisten, usein määräaikaisten verkostojen ja työryhmien rinnalle pysyviä rakenteita sekä kokonaisviestintää koordinoivaa tahoa.

YHTEENVETO: Hankkeen suosituksia pelastusalan viestinnän kehittämiseksi 2022

- Viestintä tulisi kytkeä vahvasti toimialan strategiatyöhön. Alalle toivotaan sekä viestinnän sisällyttämistä pelastustoimen strategiaan että erillistä viestintästrategiaa. Viestintää tekevät arjessaan kaikki alan toimijat, mutta sen johtamisen tulisi olla strategista.
- Jokaisen tulisi ymmärtää roolinsa ja merkityksensä viestinnän toteutuksessa. Viestintää tekeville tulisi tarjota siihen heidän tarvitsemansa tuki ja koulutus.
- Viestinnän merkitys tulisi huomioida olennaisena osana kaikkea johtamista, yhtenä johtamisen avainkyvykkyyksistä.
- Viestintään tarvitaan vahvaa yhteistä tahtotilaa ja suuntaa sekä yhteisesti sovitut tavoitteet. Lisäksi kaivataan laajaa ymmärrystä viestinnän merkityksestä ja sitoutumista siihen.
- Pelastusalan viestinnän toimijoiden ja verkostojen roolitusta tulisi selkiyttää.
- Viestintään tulisi resursoida jokaisessa organisaatiossa. Viestinnän tulisi olla edustettuna organisaatioiden johtoryhmissä.
- Hyvät viestinnän käytännöt tulisi saada tehokkaasti jakoon. Tarvittaisiin pysyviä rakenteita tukemaan yhteistä viestinnän tekemistä, kehittämistä sekä materiaalien ja oppien jakamista.
- Viestinnän tekemisen ja kehittämisen tulisi perustua analysoituun dataan ja tutkittuun tietoon. Viestinnän vaikutusten ja vaikuttavuuden mittaamista sekä arviointia tulisi kehittää pitkäjänteisesti ja saatuja tuloksia hyödyntää toiminnan kehittämisessä.
- Viestintää tulisi sisällyttää laajasti alan tutkinto- ja täydennyskoulutukseen.
- Hybridin median merkitys pelastusalan strategisena toimintaympäristönä tulisi huomioida organisaatioiden toiminnassa yhä vahvemmin.
- Eriytilanteiden viestintä vaatii varautumista: tarvitaan skenaarioita, koulutusta ja harjoituksia, sovittuja toimintamalleja ja vastuita sekä verkostoyhteistyötä.
- Viestintää tulisi suunnitella ja kehittää dialogisesti yhdessä eri kohde- ja sidosryhmien kanssa. Eri ryhmien odotukset tulisi tunnistaa ja viestintää kohdentaa niiden mukaisesti.
- Viestinnän strateginen merkitys toimialan veto- ja pitovoimatekijänä tulisi tunnistaa ja panostaa työnantajakuvaan liittyvään viestintään.
- Työyhteisöviestintää tulisi seurata säännöllisesti ja kehittää pitkäjänteisesti kaikissa organisaatioissa.
- Viestinnän tulee luonnollisesti olla vastuullista. Lisäksi olisi hyvä ottaa vastuullisuuden teemat huomioon yhä vahvemmin niin työyhteisöjen sisäisen kuin ulkoisille kohde- ja sidosryhmille kohdennetun viestinnän sisällöissä. Viestintä on olennaisessa roolissa myös esimerkiksi pelastusalan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toimintaohjelman toteutuksessa.

10 Lisätiedot

Tutkija Aino Harinen

puhelin +358 295 453 531 / +358 50 343 8004

s-posti: aino.harinen@pelastusopisto.fi

www.pelastusopisto.fi, bit.ly/vivape

@HarinenAino @peo_tutkimus

#ViVaPe